

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 10 lipca 2025 r.

Poz. 4450

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPIL.4131.1.400.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 lipca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIV/104/2025 Rady Gminy Miedźna z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zasad przyznawania stypendium Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych, w części określonej w: załączniku Nr 1, i Nr 2 do Regulaminu zatytułowanego WNIOSEK O PRYZNANIE STYPENDIUM WÓJTA GMINY MIEDŹNA DLA UCZNIÓW SZCZEGÓLNIE UZDOLNIONYCH ZA ROK SZKOLNY* w zakresie pkt I: *Telefon kontaktowy*** i odpowiednio pkt VI i V w zakresie sformułowania *oraz przyjmuje odpowiedzialność z tytułu niedotrzymania powyższego zobowiązania* i poprzedzającego go przecinka, - jako niezgodnej z art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2024 r. poz. 750ze zm.), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 maja 2025 r. Rada Gminy Miedźna przyjęła uchwałę Nr XIV/104/2025 w sprawie zasad przyznawania stypendium Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Zasady te określa Regulamin przyznawania stypendium Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

Załącznikiem Nr 1 i Nr 2 do Regulaminu przyznawania stypendiów Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych Rada Gminy ustaliła wniosek o przyznanie stypendium Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych na rok szkolny*

Uchwałą doręczono organowi nadzoru w dniu 3 czerwca 2025 roku.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, że uchwała we wskazanej części jest niezgodna z prawem.

Podstawę prawną do podjęcia kwestionowanej uchwały stanowi przepis art. 90t ust. 1 i ust. 4 ustawy, zgodnie z którym:

1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;

2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając

w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Zaznaczyć należy, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje albo w całości. Powyższe stanowisko organu nadzoru potwierdza uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego oz. we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych), w którym stwierdzono, iż opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.

W zawiadomieniu z dnia 24 czerwca 2025 r. o wszczęciu postępowania nadzorczego w przedmiocie stwierdzenia w części nieważności analizowanej uchwały organ nadzoru podniósł, że przepis § 1 ust. 1 w zakresie sformułowania „prowadzonych przez Gminę Miedźna” oraz § 2 ust. 3 w zakresie sformułowania „dla której organem prowadzącym jest Gmina Miedźna” załącznika do uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 90t ust. 4 ustawy w związku z art. 7 Konstytucji RP, polegającym na modyfikacji norm ustawowych.

Z art. 90t ust. 4 ustawy wynika bowiem jednoznacznie, że pomoc ma być udzielana dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Tym samym jedynym kryterium relewantnym dla oceny, czy uczeń mieści się w kręgu osób uprawnionych do otrzymania pomocy na warunkach określonych w ustawie jest pobieranie nauki na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Bez prawnego znaczenia jest to, jaki podmiot jest organem prowadzącym daną szkołę. Wprowadzenie kryterium, że adresatami uchwały są najzdolniejsi uczniowie szkół prowadzonych przez Gminę Miedźna ma charakter dyskryminujący i stanowi rażącą modyfikację upoważnienia ustawowego. Wyłączenie z możliwości uzyskania pomocy tych uczniów, którzy pobierają naukę na terenie Gminy Miedźna, w szkołach, dla których Gmina Miedźna nie jest organem prowadzącym, jest niedopuszczalne.

Jednakże pismem z dnia 27 czerwca 2025 r. znak OR.033.1.10.2025 Sekretarz Gminy Miedźna działająca z upoważnienia Wójta złożyła wyjaśnienia wskazując, że wszystkie szkoły funkcjonujące na terenie gminy są szkołami prowadzonymi przez Gminę Miedźna. Organ nadzoru uwzględnił powyższe wyjaśnienia uznając, że Rada Gminy przedmiotową uchwałą w niniejszym stanie faktycznym, zapewniła pomoc wszystkim szczególnie uzdolnionym dzieciom i młodzieży pobierającym naukę na terenie gminy Miedźna, po spełnieniu warunków wskazanych w uchwale, czym wypełniła delegację ustawową. Przychylenie się do ww. wyjaśnień powoduje również, że przedmiotowa uchwała jest spójna z Lokalnym Programem Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży, przyjętym przez Radę Gminę uchwałą Nr V/37/2024 z 13 sierpnia 2024 r. Zatem organ nadzoru odstąpił od zakwestionowania wskazanej w zawiadomieniu tej części uchwały.

W ocenie organu nadzoru wzór wniosku określony w załączniku Nr 1 i Nr 2 do Regulaminu odpowiednio w pkt VI i pkt V zatytułowanym „Oświadczenia” w zakresie sformułowania „oraz przyjmuje odpowiedzialność z tytułu niedotrzymania powyższego zobowiązania” istotnie narusza prawo.

Rada Gminy nie była uprawniona do sformułowania w ww. załącznikach do Regulaminu oświadczenia woli w przedmiocie przyjęcia odpowiedzialności z tego tytułu, że dane wypełnione we wniosku są zgodne ze stanem faktycznym i, że wnioskodawca zobowiązuje się do niezwłocznego zawiadomienia o wszelkich zmianach.

Regulacja ta wykracza poza upoważnienie ustawowe, bowiem pozostaje w rażącej sprzeczności z przepisami ogólnie obowiązującymi, które przewidują odpowiedzialność karną za przestępstwa związane ze

składaniem nieprawdziwych oświadczeń (np. 233 § 1 K.k., 233 § 6 K.k.). Natomiast obowiązek zawiadamiania organu o zmianach wynika z innych przepisów prawa materialnego regulujących daną dziedzinę (np. art. 41 § 1 kpa). Nieuprawnione było zatem regulowanie w drodze prawa miejscowego materii objętej przepisami hierarchicznie wyższymi.

Jednocześnie wskazać należy, że podanie numeru telefonu wnioskodawcy (pkt I załącznika Nr 1 i Nr 2 do Regulaminu) nie stanowi informacji niezbędnych do przyznania stypendium, bowiem informacja ta nie wpływa na samo uprawnienie do otrzymania stypendium ani na jego wysokość, a stanowi ograniczenie kręgu wnioskodawców do osób, które posiadają telefon (pomijając osoby, które telefonu nie posiadają). Podkreślić należy, że z wzoru wniosku nie wynika, by podanie numeru telefonu było fakultatywne i by stanowiło czynnik (ewentualnie) mogący przyspieszyć i usprawnić kontakt. W rubryce przeznaczonej do jego wpisania nie umieszczono bowiem żadnej adnotacji, z której wynikałoby, że podanie numeru telefonu jest dobrowolne.

Stwierdzić należy, że wymóg podania numeru telefonu wnioskodawcy nie stanowi informacji niezbędnej do przyznania stypendium, co zdaniem organu nadzoru stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr XIV/104/2025 Rady Gminy Miedźna z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zasad przyznawania stypendium Wójta Gminy Miedźna dla uczniów szczególnie uzdolnionych, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w części określonej na wstępie uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz